

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Anatolie Țurcan,

Judecători – Elena Cobzac, Victor Boico, Liliana Catan, Iurie Diaconu

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Paliu Ion în numele inculpatului Popa Andrei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 01 februarie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, în cauza penală în privința lui

Popa Andrei XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. XXXXXX, nr. XX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.11.2014- 01.02.2016;

Instanța de apel: 20.04.2016– 18.11.2016; 05.05.2017-20.03.2018

Instanța de recurs: 27.01.2017– 21.03.2017;18.06.2018-13.11.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1.Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 01 februarie 2016, Popa Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.42 alin.(2) - 220 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 800 unități convenționale, echivalentul a 16 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Popa Andrei în perioada lunii martie 2013, aflându-se în mun. Chișinău, urmărind scopul înlesnirii practicării prostituției de către o altă persoană, fiind informat de către O. Șendrea despre faptul, că a îndemnat-o pe XXXXX să se deplaseze în Grecia pentru practicarea prostituției, la solicitarea ultimului a convenit să-i acorde ajutorul necesar pentru organizarea deplasării persoanei menționate în țara de destinație pentru practicarea acestei activități.

La 28.05.2013, O. Șendrea, continuând realizarea intenției infracționale de înlesnire a practicării prostituției de către XXXXX, după ce l-a instigat la comiterea infracțiunii pe Popa Andrei, acționând împreună și de comun acord cu acesta, au însoțit-o pe ultima la Aeroportul Internațional Chișinău, unde i-a înmănat biletul la ruta Chișinău - Antalya cu zborul în aceeași zi. Totodată, Popa Andrei, acționând împreună și de comun acord cu O. Șendrea, au însoțit-o pe XXXXX la ruta aeriană menționată până în or. Antalya, Turcia.

În continuare, Popa Andrei, acționând împreună și de comun acord cu O. Șendrea în vederea înlesnirii practicării prostituției de către XXXXX, cu un automobil nestabil de organul de urmărire penală care a fost închiriat de către primul, au transportat-o pe aceasta până în or. Marmaris, Turcia, unde au cazat-o la un hotel nestabil, suportând în acest sens toate cheltuielile. Ulterior, Popa Andrei, acționând împreună și de comun acord cu O.

Șendrea, în vederea înlesnirii practicării prostituției de către XXXXX, au organizat transportarea ultimei pe cale maritimă până la o insulă nestabilă din Turcia, unde acțiunile infracționale au fost preluate de către A. Arapan, care în continuare a organizat transportarea pe cale ilegală a ultimei până în or. Atena, Grecia. Ajungând în or. Atena, Grecia, XXXXX a fost preluată de la A. Arapan de către V. Flocea, care continuând realizarea intenției infracționale a organizat practicarea prostituției de către XXXXX, în diferite localuri din or. Atena, Grecia, unde aceasta a fost selectată de mai multe ori de către beneficiari ai serviciilor sexuale contra plată, până la 13.10.2013. Astfel, XXXXX a practicat prostituția în or. Atena, Grecia, sub supravegherea lui V. Flocea, din luna mai 2013 până la 13.10.2013, când a revenit în Moldova.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apel de către avocatul I. Palii în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, argumentând următoarele:

- urmărirea penală nu a fost efectuată în strictă conformitate cu legea procesuală penală și apărarea a solicitat declararea nulității proceselor-verbale ale unor acțiuni de urmărire penală și respingerea acestor probe iar instanța de fond, nu s-a pronunțat asupra tuturor încălcărilor invocate de apărare;

- pentru a-și motiva hotărârea emisă, instanța a modificat și a denaturat declarațiile părții vătămate și martorilor;

- inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu întrunește elementele infracțiunii;

- prima instanță a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, care s-a manifestat prin limitarea arbitrară a dreptului la apărare efectivă, limitarea accesului la „tribunal”, prin lăsarea fără examinare a argumentelor invocate de apărare;

- cauza a fost examinată superficial, iar probele au fost apreciate contrar prevederilor art.101 Cod de procedură penală;

- inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală;

- instanța nu s-a pronunțat asupra declarațiilor părții vătămate, care a relatat că nu are careva pretenții față de A. Popa, deoarece ultimul nu a contribuit sub nici o formă la plecare și la practicarea prostituției;

- probele pe care instanța de judecată le-a pus la baza sentinței de condamnare nu confirmă vinovăția inculpatului;

- concluziile instanței de fond precum că A. Popa a comis acțiuni de proxenetism sunt eronate, în fapt nefiind demonstrat că A. Popa a îndemnat și a determinat la prostituție, precum și nu a fost demonstrat că acesta a înlesnit practicarea prostituției sau ar fi tras careva foloase de pe urma prostituției.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2016, apelul declarat a fost respins ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței contestate.

5. Analizând probele administrate la dosar, instanța de apel a menționat că acestea confirmă faptul că A. Popa a comis îndemnarea și înlesnirea practicării prostituției de către XXXXX și că, în urma activității date, a tras foloase financiare, adică a comis infracțiunea prevăzută de art.art.42 - 220 alin.(1) Cod penal, iar temeiuri pentru admiterea apelului nu sunt.

Totodată, instanța de apel a indicat că, din materialele cauzei rezultă că A. Popa a ajutat partea vătămată să-și perfecteze pașaportul, apoi tot A. Popa a însoțit-o pe XXXXX până în Antalya, după care a participat la transportarea ei în regiunea Marmaris.

Din probele expuse, a fost demonstrat faptul că, în cazul dat, au fost realizate atât latura obiectivă a infracțiunii de proxenetism, cât și latura subiectivă.

Latura obiectivă a proxenetismului a fost realizată prin faptul că inculpatul a fost mereu în preajma părții vătămate XXXXX și a ajutat-o la perfectarea pașaportului, a însoțit-o în drum spre Antalya, iar ulterior în transportarea ei spre insulă, unde ea s-a ocupat cu prostituția. Totodată, materialele cauzei, confirmă că inculpatul A. Popa a acționat cu același scop ca și O. Șendrea și N. Flocea, care lucrau pentru V. Revenco și căruia îi achitau 50% din banii câștigați pentru activitatea de prostituție.

Latura subiectivă în cazul dat, a fost realizată prin intenție directă. Din acest motiv, instanța de apel a considerat argumentele apelului privind lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii de proxenetism, ca fiind nefondate.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că nefondat este și argumentul apărătorului privind declararea nulității unor procese - verbale întocmite la faza urmăririi penale. Avocatul I. Palii a fost prezent la etapa terminării urmăririi penale (f.d.89 vol. I), însă nu a invocat careva încălcări ale prevederilor legale nici în cursul efectuării acțiunilor de urmărire penală, nici atunci când a luat cunoștință cu materialele dosarului.

Așadar, instanța de apel a ajuns la concluzia că sentința adoptată de prima instanță este legală și întemeiată, iar apelul declarat urmează a fi respins ca fiind nefondat.

6. Nefiind de acord cu hotărârile judecătorești cu recurs ordinar le-a contestat inculpatul, care a solicitat casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, indicând că probele au fost apreciate unilateral și eronat. Concluzia privind vinovăția inculpatului a fost bazată pe presupuneri și pe declarațiile confuze ale părții vătămate, care de fapt au fost denaturate și rupte din context.

Instanța de apel a examinat doar probele acuzării și a ignorat probele apărării.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21 martie 2017 recursul ordinar a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

În argumentarea soluției adoptate Colegiul lărgit a reținut că, deși instanța de apel la solicitarea avocatului inculpatului a verificat și consemnat în procesul-verbal al ședinței de judecată patru declarații depuse de către partea vătămată XXXXX și declarațiile condamnatului O. Șendrea, în conținutul deciziei a reținut doar probele care au fost verificate la solicitarea acuzatorului de stat, potrivit cărora se confirmă implicarea lui A. Popa în comiterea infracțiunii incriminate, fără a indica din care motive au fost respinse probele invocate de către partea apărării, menționând în linii generale că inculpatul a comis infracțiunea incriminată.

În concluzie instanța de recurs a menționat, că instanța de apel a examinat unilateral apelul declarat de către avocatul inculpatului, și-a argumentat soluția de condamnare fără să aprecieze fiecare probă în parte și fără a se expune asupra admisibilității sau inadmisibilității acesteia, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, preluând aprecierile de ordin general și vagi ale primei instanțe, întemeindu-și soluția doar pe probele acuzării, care au fost enunțate în sentință, prin ce a încălcat principiul contradictorialității.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018 apelurile declarate de avocatul I. Palii în numele inculpatului au fost respinse ca nefondate.

9. În decizia adoptată instanța de apel a reținut că, deși inculpatul nu și-a recunoscut vinovăția în săvârșirea infracțiunii incriminate, vina acestuia a fost dovedită pe deplin prin: - declarațiile părții vătămate XXXXX; - procesul-verbal privind interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice din 06.12.2013; - procesele-verbale de examinare a obiectului din 14.08.2014 și din 15.03.2014; procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 22.04.2014; procesul-verbal de confruntare din 22.05.2014 dintre partea vătămată și

bănuitul A. Popa; -procesul-verbal de confruntare dintre partea vătămată și învinuita E. Flocea; procesul-verbal de confruntare între partea vătămată și învinuitul V. Revenco; sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 19.12.2014 în privința lui O. Șendrea.

Totodată, Colegiul a menționat că sentința contestată a fost amplu argumentată cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu și este în corespundere cu exigențele art.6 CEDO.

La fel instanța de apel a menționat că careva abateri sau încălcări de ordin procedural, de către instanța de judecată, pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond nu au fost stabilite, din care motiv a apreciat apelurile apărării ca lipsite de temei.

10. Împotriva hotărârilor judecătorești a pronunțat recurs ordinar avocatul I. Pali în numele inculpatului A. Popa, care invocând temeiul de drept prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită, casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

În argumentarea recursului declarat s-au invocat următoarele:

-atât instanța de fond cât și instanța de apel au examinat cauza unilateral, probele fiind apreciate contrar prevederilor art.101 Cod de procedură penală, fiind luate în considerație doar probele acuzării și omise în totalitate probele apărării;

- în speță, de către instanțele de fond inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, care s-a manifestat prin limitarea arbitrară a dreptului la apărare efectivă, limitarea accesului la un „tribunal” prin lăsarea fără examinare a argumentelor apărării, încălcarea principiului imparțialității și contradictorialității procesului penal, încălcări care au fost sesizate de către Colegiul penal al CSJ, dar care au fost ignorate de instanța de apel, aceste indicații nefiind reflectate în decizia adoptată;

- prin decizia Colegiului penal lărgit al CSJ din 21.03.2017, cauza a fost trimisă la rejudecare, iar instanța de recurs a indicat care omisiuni urmează a fi înlăturate, însă necătând la erorile constatate și recomandările instanței de recurs, Curtea de apel a examinat cauza superficial și a emis o decizie nefondată și afectată de erori;

- instanța de apel a denaturat depozițiile părții vătămate, or, aceasta nici în cadrul urmăririi penale și nici pe parcursul cercetării judecătorești nu a declarat că A. Popa a determinat-o, a îndemnat-o sau a influențat-o să practice prostituția, ultimul nu a fost plătit, remunerat și nici nu a tras careva foloase de pe urma practicării prostituției de către XXXXX;

- declarațiile părții vătămate date în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel (f.d.13-15 vol. VIII) nu au fost apreciate, acestea în general fiind ignorate;

- instanța de apel superficial a examinat cauza contrar prevederilor art.414 Cod de procedură penală și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

11. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal concluzionează că recursul declarat de avocat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform prevederilor art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță, fiind obligată să se

pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar nepronunțarea instanței asupra acestora echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Contrar dispozițiilor legislației procesual penale vizate, instanța de apel în decizia sa nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile avocatului în susținerea cerințelor privind casarea hotărârii primei instanțe, expuse în pct.3 al prezentei decizii, doar numai a conchis că acestea sunt lipsite de temei de fapt și de drept, astfel că motivele invocate în cererea de apel au rămas fără soluționare.

La acest capitol Colegiul penal ține să menționeze că, decizia instanței de apel trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Obligarea instanței să-și motiveze hotărârea pe cauzele penale rezultă din prevederile art.6§1 din Convenția Europeană. Acest lucru presupune relevarea considerentelor și temeiurilor asupra concluziilor formate în rezultatul verificării hotărârii atacate în raport cu motivele invocate de apelanți și cu temeiurile pentru apel prevăzute de lege.

Astfel că, instanța de apel avea obligația ca în mod precis și explicit, prin argumente relevante și suficiente, să dea răspuns detaliat la fiecare argument, să rezolve problemele de fapt și de drept apărute la judecarea apelului, prin întocmirea corectă a hotărârii adoptate, adică prin analiza materiei reglementării și jurisprudenței.

Lipsa motivărilor cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească poate ridica probleme conform art.6 § 3(b) din Convenție, referitoare la accesul la justiție, situație în care nu sunt indicate cu suficientă claritate temeiurile pe care se bazează hotărârea, ceea ce împiedică folosirea efectivă a procedurilor de contestare și afectează grav respectarea garanțiilor procedurale la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul penal ține să menționeze că, în conformitate cu prevederile art.436 alin.(1) Cod de procedură penală, procedura de rejudecare a cauzei, după casarea hotărârii în recurs, se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei.

Conform alin.(2) al aceluiași articol, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situație de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului ordinar.

Instanța de recurs constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, au fost ignorate la rejudecarea cauzei.

Astfel, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21 martie 2017, s-a dispus rejudecarea cauzei de către instanța de apel fiind semnalizate următoarele momente: 1) instanța de apel s-a pronunțat doar asupra probelor care au fost verificate la solicitarea procurorului, însă nu s-a pronunțat asupra probelor verificate la demersul apărării potrivit cărora după părerea apărării, inculpatul A. Popa este nevinovat în comiterea infracțiunii imputate; 2) avocatul inculpatului a invocat neconcordanța între declarațiile părții vătămate date la urmărirea penală și în prima instanță, iar instanța de apel nu s-a expus asupra acestui fapt și nu a înlăturat divergențele din depozițiile părții vătămate XXXXX; 3) instanța de apel greșit a respins argumentele apărării cu privire la ilegalitatea unor procese-verbale întocmite la faza de urmărire penală.

Rejudecând cauza, instanța de apel, fără a reține cele menționate de instanța de recurs, a comis aceleași erori care au constituit temei de casare a deciziei Curții de Apel din 18 noiembrie 2017. Astfel, în partea motivată a deciziei, instanța de apel doar a enumerat și a trecut în revistă probele cercetate la demersul acuzatorului de stat și a ignorat probele care la părerea apărării îl dezvinovătesc pe A. Popa, astfel fără nici o apreciere au rămas declarații date de către partea vătămată A. Păcălău (Iorgu) la diferite etape ale procesului penal și declarațiile condamnatului O. Șendrea (f.d.152-153 Vol. VII).

Mai mult, instanța de recurs reține, că decizia instanței de apel nu conține nici o analiză a probelor redade, acestea nefiind apreciate, admise sau respinse, cu argumentarea concluziei sale pe fiecare probă în parte.

Totodată, Colegiul constată că din conținutul apelului declarat rezultă că apelantul a menționat că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate nefiind demonstrat că A. Popa a îndemnat și a determinat la prostituție, precum și nu a fost demonstrat că acesta a înlesnit practicarea prostituției sau ar fi tras careva foloase de pe urma prostituției, iar prima instanță în textul sentinței a denaturat conținutul depozițiilor părții vătămate, însă instanța de apel nu s-a pronunțat asupra acestor argumente și nu a adus nici o claritate în aspectul vizat.

În concluzie, instanța de recurs relevă că soluția instanței de apel, prin care s-a dispus menținerea sentinței, este nemotivată, or, instanța de apel nu a apreciat fiecare probă în parte și nu s-a pronunțat asupra admisibilității sau inadmisibilității acesteia, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, ea doar a preluat aprecierile de ordin general și vagi ale primei instanțe, fără a-și expune punctul său de vedere asupra fiecărei probe prezentate în fața instanței de către ambele părți și menționate în cererea de apel, în baza evaluării proprii, juste, a probelor administrate în cadrul urmăririi penale, a celor readministrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate la etapa cercetării judecătorești, cu respectarea dreptului la apărare al părților la această fază procesuală, întemeindu-și soluția doar pe probele acuzării, prin ce a încălcat principiul contradictorialității.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să respecte prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, să țină cont de indicațiile instanței de recurs și conform prevederilor art.414 și 417 Cod de procedură penală, să pronunțe o hotărâre legală și complet argumentată.

12. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către Palii Ion în numele inculpatului Popa Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, în cauza penală în privința lui **Popa Andrei** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 13 decembrie 2018.

Președinte

Anatolie Țurcan,

Judecători

Elena Cobzac

Victor Boico

Liliana Catan

Iurie Diaconu